

Kaupunginhallitus 30.03.2026 § 111

§ 111

Valtuustoaloite vammaisneuvoston aseman turvaamisesta vastaavasti kuin nuorisovaltuustolla (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Ikäheimonen Taru

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettujen Mika-Erik Walls ja ym. 15.9.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen vammaisneuvoston aseman turvaamisesta vastaavasti kuin nuorisovaltuustolle sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Rodriguez teki seuraavan palautusehdotuksen: Asia palautetaan uudelleen valmisteluun siten, että selvitetään toimenpiteet, joita vaadittaisiin puhe- ja läsnäolo-oikeuden myöntämiseksi vammaisneuvoston edustajalle kaupunginvaltuuston kokouksiin. Keskustelun jälkeen puheenjohtaja totesi Rodriguezin palautusehdotuksen raukeavan kannattamattomana.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Mika-Erik Walls ja 23 muuta valtuutettua tekivät valtuustoaloitteen 16.9.2025, jossa esitetään vammaisneuvoston edustusta Espoon kaupunginvaltuustoon.

Aloitteessa tuodaan esille, että useassa kunnassa vammaisneuvostoilla on puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnanvaltuustossa ja samaa esitetään Espooseen. Aloitteessa vedotaan myös yhdenvertaisuuteen nuorisovaltuuston edustuksen kanssa, joilla on kaupunginvaltuustossa puhe- ja läsnäolo-oikeus.

Tiivistelmä:

- Kuntalain mukaan asukkailla on oikeus osallistua kunnan toimintaan, ja vammaisneuvoston asettaminen on kunnanhallituksen tehtävä
- Nuorisovaltuustolla on puhe- ja läsnäolo-oikeus valtuustossa, mutta vammaisneuvoston edustajilla ei ole vastaavaa oikeutta, koska heillä on mahdollisuus vaikuttaa

- vaalien kautta valituiksi tulemalla. Espoo noudattaa samaa käytäntöä kuin muut suuret kaupungit.
- o Kaupunki pyrkii toimillaan vahvistamaan vaikuttamistoimielinten tiedonsaantia ja vaikuttavuutta.

Kuntalain (410/2015 §22) mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä.

Vaikuttamistoimielimet, kuten vammais- ja vanhusneuvosto, ovat kuntalaisten osallistumis- ja kuulemiskanavia ja kunnanhallituksen on huolehdittava vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä. Kuntalain 28 §:n mukaan vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava vammaisneuvosto, jossa vammaisilla henkilöillä sekä heidän omaisillaan ja järjestöillään tulee olla riittävä edustus.

Kuntalain 26 §:n mukaan nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Nuorisovaltuustolle on lain mukaan annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kunnan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen sekä muissakin asioissa, joiden nuorisovaltuusto arvioi olevan lasten ja nuorten kannalta merkittäviä. Nuorisovaltuusto tulee ottaa mukaan lasten ja nuorten osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen kunnassa.

Nuorisolaissa (21.12.2016/1285) säädetään Nuorisotyön ja -toiminnan edistämisestä ja nuorisopolitiikasta sekä niihin liittyvästä valtionhallinnon ja kunnan vastuusta ja yhteistyöstä sekä valtionrahoituksesta. Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Toteuttaessaan lain 2 §:n tavoitteita ja lähtökohtia kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä vuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Kunnan ja valtion viranomaisen tulee tarjota ja järjestää nuorille mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa paikallista, alueellista ja valtakunnallista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn tai heitä tulee muutoin kuulla mainituissa asioissa. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa.

Espoon kaupungin hallintosäännössä 16 § todetaan, että nuorisovaltuuston edustus valtuuston kokouksessa Nuorisovaltuuston kulloiseenkin valtuuston kokoukseen nimeämällä edustajalla on oikeus olla valtuuston kokouksessa läsnä. Nuorisovaltuuston edustajalla on puheenjohtajan harkinnan mukaan oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksentekoon. Nuorisovaltuuston edustajalla ei ole läsnäolo-oikeutta silloin kun käsiteltäviin asiakirjoihin sisältyy salassa pidettäviä tietoja.

Espoon kaupunki katsoo, että nuorisovaltuuston edustajan puhe- ja läsnäolo-oikeus kaupungin lautakunnissa ja valtuustossa toteuttaa kuntalain 26 §:n ja nuorisolain tarkoitusta ja perustuu siihen, että nuorisovaltuutettu ei voi päästä vaalien kautta edustajaksi valtuustoon ja lautakuntiin. Näin ollen nuorisovaltuutetun puhe- ja läsnäolo-oikeus on tarpeen nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kuntalain tarkoittamalla tavalla. Vammais- ja vanhusneuvoston edustajilla on mahdollisuus päästä vaikuttamaan kunnan

päätöksentekoon tulemalla valituksi edustajaksi vaalien kautta. Muissa suurissa kaupungeissa (Helsinki, Vantaa, Oulu, Turku, Tampere) on sama käytäntö kuin Espoossa eli vaikuttamistoimielimistä vain nuorisovaltuustolla on edustaja lautakunnissa ja valtuustossa. Vammaisneuvostolla on vaikuttamistoimielimenä tärkeä rooli vammaisten henkilöiden ja heidän omaistensa asioiden edistäjänä ja puolesta puhujina. Esteettömyyden ja saavutettavuuden edistäminen on yksi merkityksellisimmistä vammaisneuvoston tehtävistä. Espoon kaupunki pitää erittäin tärkeänä riittävän tiedonsaannin turvaamista ja käytettävissä olevia vaikuttamistapojen käyttöä ja kuulemisen oikea-aikaisuutta. Vaikuttamistoimielimille on turvattava oikeus tiedonsaantiin antamalla riittävästi ja oikea-aikaisesti jo suunnitteluvaiheessa tietoa ajankohtaisista ja suunnitteilla olevista hankkeista. Vaikuttamistoimielinten vaikuttamistapoja ovat muun muassa lausunnot, kannanotot, aloitteet ja yhteiset tilaisuudet.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Espoon tulee turvata vammaisneuvostolle vastaava asema kuin nuorisovaltuustolle ja osoittaa sitoutumisensa kaikkien kaupunkilaisten yhdenvertaiseen osallisuuteen, Walls Mika Erik + 23 kvalt.

Tiedoksi